

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Назаров Тоҳирҷон Холмуминович дар мавзуйи “Асосҳои педагогии ташаккули салоҳияти экологии омӯзгорони ояндаи биология дар муассасаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08.02. – назария ва методикаи фанҳои табиӣ (таҳсилоти касбӣ).

Дар замони муосир фарҳанги муносибат ва тарбияи экологии насли наврас аз масоили муҳимми байналмиллалӣ маҳсуб меёбад, зеро ки бидуни омӯзиш ва азхудкунии донишҳои экологӣ ягон соҳаи хоҷагии халқ, аз он ҷумла, саноати сабук ва вазнин ба таври самаранок ва беҳатар фаъолият карда наметавонад. Аз ин лиҳоз, экология ва ҳифзи муҳити атроф ба масъалаи ҳаётан зарур аз нигоҳи сиёсат, иқтисодиёт ва ташаккули шуури ҷамъиятии одамон дар робита ба таҳкими солимӣ ва беҳбудии аҳолии дунё табдил ёфааст. Дар ҳалли масъалаҳои гуногуни ҳаёт экология чун пойгоҳи асосии назариявӣ эътироф шудааст.

Дар чараёни гузариши Ҷумҳурии Тоҷикистон ба марҳилаи устувори рушд, тарбияи экологӣ ва такмили қобилияти маърифатӣ-экологии насли наврас ва ҷавон мавқеи хосро пайдо мекунад. Соҳаи маориф, муҳаққиқон, мутахассисони илми педагогика, ки дар ташаккули шахсият ва маърифати экологии хонандагон масъуланд, бояд ба таҳияи нақшаҳои мушаххас ва татбиқи он назари нав ва амалҳои тозаро роҳандозӣ намоянд.

Нуқтаи назари нав ба таҳсилот санҷиши муҳим барои низоми таълиму тарбияи расмӣ мебошад. Дар айни замон таҳсилот ба сифати ченаки тамоми равандҳои зиндагӣ, на танҳо барои тартибдиҳӣ, балки инчунин барои тағйири шакл, ба назар гирифта мешавад.

Дар Тоҷикистон бо мақсади беҳгардонии чараёни таълиму тарбия ва маърифати экологӣ як қатор ҳуҷҷатҳои муҳимми меъёрию ҳуқуқӣ

қабул гардидаанд, ки ба ҳалли масоили пайдошавандаи экологӣ равона карда шудаанд.

Навгони илми таҳқиқот:

– асосҳои назариявӣ ва методологии омодагии экологии омӯзгорони ояндаи биология дар шароити таҳсилоти муттасил мушаххас карда шудааст;

– низом ва сохтори маърифати экологӣ, парвариши ҳисси майлу рағбат ва кӯшиши ҳифзи муҳити зист дар заминаи ташаккули салоҳиятнокии донишҷӯён-омӯзгорони ояндаи фанни биология муайян карда шуда, аҳамияти он дар чараёни таълим ва тарбияи фарҳанги экологии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ муайян карда шудааст;

– омилҳо ва принципҳои мураттабсозии мазмуни таълим ва тарбияи экологии донишҷӯён-омӯзгорони ояндаи биология дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии ҷумҳурӣ мушаххас карда шудааст;

– роҳҳои самарабахш ва принципҳои дидактикии таълим ва ташаккули салоҳиятмандии экологии омӯзгорони ояндаи фанни биология коркард ва муқаррар намудааст.

Асоснокӣ ва муътамад будани натиҷаҳои таҳқиқотро давраи тӯлонии таҳқиқот, ки дар шароитҳои мушоҳида, назорат, амсиласозӣ, пурсишнома, мусоҳиба, суҳбати ташхисӣ, таҳлили омодабоши касбии донишҷӯ-омӯзгори оянда, коркарди математикии маълумоти дастёфта ва иштироки бевоситаи ӯ дар кори таҷрибавӣ–озмоишӣ тасдиқ менамоянд.

Рисола аз муқаддима, тавсифи умумии қор, ду боб, бахши хулоса бо зербахшҳои натиҷаҳои асосии илмии диссертатсия ва тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳо, бахши номгуи адабиёт бо зербахшҳои феҳристи сарчашмаҳои истифодашуда ва феҳристи интишороти илмии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ иборат аст.

Дар муқаддима мубрами мавзуи таҳқиқот, дараҷаи таҳқиқи мавзуи илмӣ, мақсад, вазифаҳо, объект, фарзия, марҳила ва давраҳои таҳқиқот,

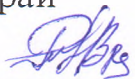

асосҳои назариявӣ, навгониҳои илмӣ, аҳамияти назариявӣ ва амалии рисола, саҳми шахсии муаллиф баррасӣ шудааст.

Боби якуми рисола – «Асосҳои назариявӣ-методологии салоҳияти экологии омӯзгорони ояндаи фанни биология» ном дошта, дар он ҷанбаҳои назариявӣ ва вазъи таълими пайдарпаю муттасили экологӣ.

Дар боби дуюми рисола, ки «Ташаккули салоҳиятмандии экологии донишҷӯён-омӯзгорони ояндаи фанни биология» ном дорад, методҳо ва принципҳои ташаккули салоҳиятмандии экологии донишҷӯён-омӯзгорони ояндаи биология; омилҳои салоҳиятмандии касбию экологии омӯзгорони ояндаи биология; қори озмоишӣ доир ба маҳсулнокии ташаккули салоҳиятнокии экологии омӯзгорони ояндаи биология матраҳ ва баррасӣ гардидаанд.

Мазмун ва муҳтавои автореферат, маводи нашршуда ба мавзӯ ва матни рисола мувофиқат менамоянд.

Бо назардошти дастовардҳои назариявӣю амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ метавон хулоса кард, ки рисолаи илмии Назаров Тоҳирҷон Холмуминович дар мавзӯи «Асосҳои педагогии ташаккули салоҳияти экологии омӯзгорони ояндаи биология дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон», қори ба анҷомрасидаи илмию таҳассусӣ буда, ба талаботи Низомнома оид ба «Тартиби додани унвони илмӣ»-, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 ба тасвиб расидааст пурра ҷавобгӯ буда, муаллифи он Назаров Тоҳирҷон Холмуминович ба дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08.02 – назария ва методикаи фанҳои табиӣ (таҳсилоти касбӣ) сазовор аст.

Тақризнавис: н.и.х., дотсенти кафедраи
химияи умумӣ ва таҳлили ДДД С.Ф. Раҷабов
Тасдиқ мекунам: мудири шӯъбаи кадрҳо
ва қорҳои махсус Ҷабборӣ Н.Ҷ.

